

pl. masc. नेमि und नेमास् P. 1, 1, 33. Vop. 3, 12. *der eine, mancher; der eine — der andere; = अर्थ* Nir. 3, 20. H. 1434. an. 2, 327. HAL. 4, 28. UGÉVAL. = अन्य ÇABDAR. im ÇKDR. = खाण्ड MRD. m. 18. नेत्रेण अस्तीति नेम उ त्वाक् *Mancher sagt* RV. 8, 89, 3. 9, 68, 5. पचति नेमो नृक् पत्तर्धः 10, 27, 18. नेमस्मिन् 48, 10. आदिनेम इन्द्रयत्ते अमीके 4, 24, 4. 5. उत घा नेमो अस्तुतः पुमान् 5, 61, 8. 1, 54, 8. नेमे देवा नेमे असुराः KĀT. 14, 9. In der Stelle नृक् ते पूर्वमन्त्रिपुत्रवन्मनो वसो RV. 6, 16, 18 erscheint es tonlos; vgl. das pron. त्व. Es mit dem folg. voc. zu verbinden, wie SĪ. thut, ist unzulässig. *halb*: °स्पष्ट ÇIKSHĪ 38. °पिष्ट Schol. zu KĀT. ÇA. 5, 1, 12. (विष्टे देवाः) नेमतिथीवानः (?) ÇĀKSH. ÇA. 8, 21, 4. Als Fremdwort betrachtet vom Schol. zu ÇAIM. COLEBR. Misc. Ess. I, 315. Die indischen Lexicographen geben noch folgende Bedd. dem masc.: अन्न *Speise, Reis* NAIGH. 2, 7. काल *Zeit*, अत्रधि *Grenze*, प्राकार *Erdwall*, केतव *Scholmeret* H. an. MRD. गर्त *Grube* H. an. प्राकारमूल *das Fundament eines Erdwalls* UGÉVAL. मूल *Wurzel*, सार्धकाल *Abendzeit*, ऊर्ध्व *die obere Seite* UṆĀDIS. im SĀKSHIPTAS. ÇKDR. नाट्यादि *Tanz u. s. w.* ÇABDAR. im ÇKDR. — 2) n. *eine best. Zahl* VJUTP. 179. 181.

नेमचन्द्र (नेम + च) m. *Halbmond*, N. pr. eines Fürsten von Bengal WASSILJEW 30.

नेमधित (नेम + धित) adj. ved. P. 7, 4, 45. °ता वाधत्ते Sch. wohl *entzweit*; es könnte aber auch der loc. vom folg. sein.

नेमैधिति (नेम + धिति) f. nur im loc. °ता NAIGH. 2, 17. *Entzweiung*, *Streit*: स्वर्षाता यद्वयामसि वा युध्यते नेमधिता पृत्सु प्रूर RV. 6, 33, 4. इन्द्रं नेमो नेमधिता क्वचते 7, 27, 1. 10, 93, 12. viell. *Absonderung*: विद्वन्मते नेमधिता चिकित्वा नमिं पदे परमे तत्स्थिवांसम् 1, 72, 4.

नेमानाथ (नेम + नाथ) m. N. pr. eines Mannes, der auch Nitjauātha genannt wird, Verz. d. B. H. No. 649.

नेमिर्ष (नेमन् [als loc. zu fassen] von 1. नी + II. इष्) etwa der *Führung* folgend: तं गूर्तये नेमिर्षः परीणासः समुद्रं न संचरणे सन्धिष्वः RV. 1, 56, 2. Nach SĪ. entweder *unter Verbeugungen gehend* oder *Opfer darbringend*.

नेमशाक् (नेम + शाक्) m. N. pr. eines Mannes Verz. d. B. H. No. 823.

नेमादित्य (नेम + आ) m. N. pr. eines Mannes, Vaters des Trivikramabhāṭṭa, Verfassers der Damajantīkathā, Verz. d. Oxf. H. No. 208.

नेमि (von नम्) P. 3, 2, 171. Vārtt. 2, 3. UṆĀDIS. 4, 43. 1) f. *Radfelge* AK. 2, 8, 24. H. 756. an. 2, 328. MRD. m. 17. HAL. 2, 292. परि विश्वानि काव्या नेमिश्चक्रमिवाभवत् RV. 2, 5, 3. 5, 13, 6. आ व इन्द्रं नेमि गिरा नेमि त्रैष्टेव मुद्रम् 7, 32, 20. 8, 46, 23. 64, 5. ÇAT. Br. 1, 4, 2, 15. रथ° 14, 5, 5, 15. KAUC. 16. एकनेमि adj. ÇVETĀCV. UP. 1, 4. नेमिमरा इव (उपसर्पते) MBH. 3, 15489. R. 2, 103, 39. ÇĀK. 166. MRGH. 108. रथाङ्ग° 169. नेम्याम् VARĀH. BRH. S. 42 (43), 22. 86, 22 (103). रथनेमिस्त्वन ARĀ. 2, 3. RAGH. 1, 39. नेमि-घोष MBH. 117, 21. HARIV. 4064. न व्यतीयुः प्रजास्तस्य नियन्तुर्नेमिव-त्तयः RAGH. 1, 17. त्रिनेमि (vom Zeitenrade) BUĀG. P. 3, 8, 20. नेमी BHAR. zu AK. °निन्द MBH. 4, 1400. 8, 3806. — 2) *Donnerkeil* NAIGH. 2, 20. — 3) *eine best. Vorrichtung am Brunnen* (vgl. त्रिका) AK. 1, 2, 2, 26. H. an. MRD. HAL. 3, 62. नेमी H. 1091. — 4) f. *Rund, Umkreis* überh.: अत्रा वि नेमि-रैषामुरा न धूनुते वक्ताः *das Rund der Soma-Steine d. h. die runden*

Steine RV. 8, 34, 3. नेमिं नमन्ति चत्तसा *einen Kreis beschreiben* (?) 86, 12. कुठारेण कठारनेमिना *die gerundete Schneide der Axt* BUĀG. P. 9, 13. 34. चक्रेण (Diskus) निशतनेमिना BUĀG. P. 3, 19, 14. समुद्रनेमि *vom Meere rund umgrenzt*, Beiw. der Erde MBH. 1, 1585. 3, 977. 4, 241. 307. उद्धि° RAGH. 9, 10. समुद्र° subst. *die Erde* 14, 39; vgl. UGÉVAL. zu UṆĀDIS. 4, 43. — 5) m. *Dalbergia ougeinensis* Romb. (तिनिश) AK. 2, 4, 2, 7. H. an. MRD. Vgl. die Synonyme रथनेमि, स्पन्दन. — 6) m. N. pr. eines Daitja BUĀG. P. 8, 21, 19. — 7) m. bei den Gaina N. pr. des 22sten Arhant's der gegenwärtigen Utsarpiṇī, = अरिष्टनेमि H. 28. 30. 38. 49. H. an. ÇAT. 1, 3. — 8) m. N. pr. eines Kākavartin VJUTP. 92. BURN. Lot. de la b. l. 843. Vgl. u. निमि. — Wilson hat noch die Bed. *a sacred place, as Mathura*; diese beruht allem Anschein nach auf einem Missverständniss, indem es im ÇKDR. nach der Angabe der Bed. तिनिशः (s. u. 5.) heisst: मथुरादि तिनाश इति व्यातः *in Mathurā u. s. w. heisst er* (der Baum) तिनाश. — Vgl. अरिष्ट°, काल°, प्रक्°, जित°. दृढ°, नेत्र°, स°, क्षिण्य°.

नेमिचक्र (ने + च) m. N. pr. eines Fürsten, eines Sohnes des Astimakṛshṇa BUĀG. P. 9, 22, 38. Vgl. निचक्र und LIA. I, Anh. xxvi.

नेमित (viell. von नेमि) m. N. pr. eines Fürsten WASSILJEW 46.

नेमिन् m. 1) = नेमि 5. BHAR. zu AK. 2, 4, 2, 7. — 2) = नेमि 7. H. 28. Sch. — Vgl. अरिष्ट° und काल° unter अरिष्टनेमि und कालनेमि.

नेमिधर (नेमिम्, acc. von नेमि, + धर) m. N. pr. eines Gebirges BURN. Lot. de la b. l. 842. fgg. — Vgl. निमिधर.

नेय (von 1. नी) adj. zu *leiten*, zu *lenken*: परनेयो ऽग्रणीर्यस्य स मार्गो-न्प्रति मुक्षति MBH. 2, 1948. अनेय 3, 752. 8, 323. 10, 181. HARIV. 11187. मूढः परप्रत्ययनेयबुद्धिः MĀLAV. 4, 8. नेयधिपं राज्ञीम् RĀGA-TAR. 6, 267. 326. abzuführen nach P. 5, 2, 9. मया चावन्तिदेशे सा नेया KĀT. 10, 184. नेयो दण्डः *der Stock ist zu führen, Strafe ist zu verhängen* KĀM. NĪTIS. 2, 39. विक्रयं नेयास्तिलाः *zum Verkauf zu bringen* JĀG. 3, 39. नयनसलिलम् — शांतिं नेयम् *zur Ruhe zu bringen* MBH. 40. नायं देव्या भाजनत्वं न नेयः सत्काराणामीदृशानामशोकः MĀLAV. 83. मयेन तीवतां नेयः KĀT. 13, 10. न नेया भवता राजन्वयमात्मा च लाघवम् RĀGA-TAR. 3, 246. einzubringen. zu verbringen: कालः PĀNĒAT. 25, 11.

नेयपाल (नेय + पाल) m. N. pr. eines Fürsten WASSILJEW 55.

नेरुङ्गल m. N. pr. eines Fürsten COLEBR. Misc. Ess. II. 274.

नेल m. *eine best. Zahl* VJUTP. 180.

नेलु (nom. नेलुस्) desgl. VJUTP. 182.

नेवल m. desgl. VJUTP. 179.

नेष्, नेषते *gehen, sich bewegen* DĀTUP. 16, 16.

नेष (von 1. नी), davon नेषतम् im instr. pl. adv. *mit der lesten Führung*: स नो नेषनेयतमैरमूरा ऽग्निर्वामं सुवितं वस्यो अच्छ् RV. 1, 141, 12.

नेषन् (wie eben) *das Führen*: नयिष्ठा उ नो नेषणि RV. 10, 126, 3.

नेष्ट (1. न + इष्ट) adj. *nicht erwünscht, widerwärtig, ungünstig* VARĀH. BRH. S. 60, 8.

नेष्टर m. UṆĀDIS. 2, 96. Declin. P. 6, 4, 11. *einer der Hauptpriester beim Soma-Opfer; derjenige, welcher die Gattin des Opfernden herbeiführt und die Surā zubereitet*. RV. 1, 15, 8. 2, 5, 5. AIT. Br. 6, 3. 10. 12. 14. 7, 1. नेष्टः पत्नीमुदानय ÇAT. Br. 3, 8, 2, 1. 4. 4. 2, 17. 18. नेष्टा सुरा-